

Werkprogramma 2008
Raad voor het Landelijk Gebied
november 2007

Colofon

De Raad voor het Landelijk Gebied adviseert de regering en de beide Kamers van de Staten-Generaal op hoofdlijnen van beleid. De raad richt zich op strategische adviezen op de lange- en middellange termijn en incidenteel op actuele zaken op korte termijn. Het werkterrein betreft het gehele beleidsveld van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

De Raad voor het Landelijk Gebied (RLG) is per 1 januari 1997 ingesteld bij wet en op 28 januari 1997 officieel geïnstalleerd door de toenmalige minister van LNV.

Raad voor het Landelijk Gebied

Catharijnesingel 54

Postbus 1331

3500 HB Utrecht

T 030 2307870

F 030 231 0672

E raad.landelijk.gebied@minlnv.nl

I www.rlg.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Werkwijze van de raad

- Dynamiek
- Totstandkoming werkprogramma
- Totstandkoming advies
- Communicatie
- Samenwerking met andere raden
- Internationale dimensie

3. Werkprogramma 2008

4. Stand van zaken werkprogramma 2007

- Adviezen in voorbereiding
- Nieuw ingekomen onderwerpen
- Afgeronde adviezen

5. Nazorg adviestrajecten in 2008

6. Samenstelling raad en bureau van de raad

1. Inleiding

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) bereidt momenteel de beleidsagenda 2008 voor en heeft naar aanleiding hiervan de raad een aantal grote onderwerpen voor het werkprogramma 2008 aangereikt. De thema's uit de beleidsagenda zijn: goed eten; een groene economie; een mooi landschap/vitaal platteland; aandacht voor het dier; en de waarde van de aarde.

Daarbij is raad gevraagd om voor een aantal onderwerpen vooral de mogelijke spanningen/uitdagingen alsmede oplossingsrichtingen te verkennen en daarbij actief samenwerking te zoeken met de overige adviesraden. Ook is de raad gevraagd met een breed scala aan werk- en rapportagevormen te komen.

De adviesvragen, die de raad gestart is in 2007 en die doorlopen naar het werkprogramma 2008 betreffen de onderwerpen: *biobased economy* en voedselkwaliteit. Nieuwe adviesvragen, dan wel aanvullende vragen die voortkomen uit de beleidsagenda worden meegenomen in het werkprogramma 2008.

Dit werkprogramma is het resultaat van meerdere consultaties met het ministerie. Op 9 oktober heeft minister Verburg van het ministerie van LNV het werkprogramma 2008 in overleg met de raad vastgesteld. De raad gaat nog in overleg met de vaste Kamercommissie van LNV en met de provincies over mogelijke onderwerpen voor het werkprogramma 2008.

2. Werkwijze van de raad

Dynamiek

De raad wil zijn rol een betekenisvolle rol laten zijn en streeft naar een brede doorwerking van zijn adviezen zowel binnen het ministerie van LNV, als daarbuiten en naar een rechtstreekse advisering aan de Tweede Kamer. Ook in 2008 is er ruimte voor de provincies voor het vragen van advies aan de raad. Dit hangt samen met de verschuivende verantwoordelijkheden door de invoering van de Wet Inrichting Landelijk Gebied. Het werkprogramma heeft een dynamisch karakter. Tussentijdse adviesvragen, impulsen uit 'strategisch agenderen', discussiebijeenkomsten, werkgroepbijeenkomsten en werkbezoeken hebben invloed op de prioritering en scope van adviezen. De raad brengt naast gevraagd advies ook ongevraagd advies uit. Dit betreft vaak een kort signalerend advies dat inspeelt op de actualiteit. De raad reserveert hiervoor expliciet ruimte in zijn werkprogramma.

Totstandkoming werkprogramma

De raad heeft een aantal uitgangspunten geformuleerd om tot het werkprogramma de komen. Kernbegrippen zijn politieke relevantie van de vraag en van het advies (scherpte), selectiviteit in de keuze van onderwerpen, het adresseren van dilemma's, concreet zijn en helder willen communiceren zowel bij de totstandkoming van het advies als bij de presentatie van de adviezen. De raad wil vooral geen dubbel werk doen, niet met wat het departement zelf kan en evenmin met wat andere instellingen (onderzoek, planbureaus) beter kunnen. De raad wil ook de vraag achter de vraag adresseren en ingaan op de machtsaspecten die in en rond het landelijk gebied spelen. Op grond van deze uitgangspunten hanteert de raad de volgende criteria voor de keuze van onderwerpen:

- evenwichtige verdeling over de labels van het ministerie van LNV (groen ondernemen, veilig voedsel, vertrouwd platteland en vitale natuur);
- diversiteit in herkomst van de adviesvragen (LNV, andere departementen, provincies, Tweede Kamer en de raad zelf);
- balans in vraagstukken gericht op de actualiteit en in strategisch gerichte vraagstukken op de lange termijn;
- diversiteit in type advies (agenderend, conceptueel, instrumenteel, politiek strategisch);
- diversiteit in presentatie (briefadvies, debat, adviesrapport, artikelen, foto's en doorwerking via de netwerken van de raadsleden);
- waar nodig (integraliteit) samenwerken met andere adviesraden.

Elk jaar stelt de minister van LNV in samenspraak met de raad het werkprogramma vast en biedt het programma in het najaar aan de Tweede Kamer aan.

Totstandkoming advies

De raad komt maandelijks plenair bijeen, deze bijeenkomsten vormen het hart van het raadswerk: lijnen voor de te ontwikkelen adviezen worden uitgezet, het werkprogramma en de adviesvoorbereidingen besproken en de conceptadviezen bediscussieerd en vastgesteld. De raad kent geen vaste commissies, onderraden of dagelijks bestuur. Voor ieder adviesonderwerp stelt de raad een werkgroep van raadsleden samen, aangevuld met externe deskundigen. Deze groep, ondersteund door één of twee medewerkers van het bureau van de raad, bereidt de totstandkoming van het advies voor. De raad past hierbij verschillende vormen van externe oriëntatie toe, afhankelijk van het adviesonderwerp. Vormen die de raad hanteert om inzichten, standpunten en informatie te vergaren zijn: interviews, werkbezoeken, workshops, discussiebijeenkomsten, expert meetings, rondetafelgesprekken, literatuurstudie, uitbesteding van onderzoek, etc. Bij elke raadsvergadering nodigt de raad een inleider uit om de 'blik van buiten' te waarborgen. Het bureau van de raad vervult een belangrijke rol bij het organiseren en coördineren van deze activiteiten en bij het inpassen en integreren van de uitkomsten in het advies.

Communicatie

De raad wil het landelijk gebied meer onderwerp laten zijn van publiek debat. Een goede opzet van de communicatie voorafgaand aan het adviestraject, gedurende de totstandkoming en de presentatie van het advies, en van de communicatie na het uitkomen van het advies verhogen de doorwerking van de adviezen. De raad maakt hiervoor, afhankelijk van het onderwerp en de groepen die de raad wil bereiken, meer en meer gebruik van andere middelen zoals film, tentoonstelling, fotoserie en nieuwe vormen van communicatie via internet.

Samenwerking met andere raden

Complexe adviesaanvragen overschrijden de grenzen van het beleidsveld van het ministerie van LNV en raken daarmee het werkveld en deskundigheid van andere adviesraden. De raad kijkt over deze grenzen heen en streeft naar een adequate samenwerking met andere adviesraden. Momenteel werkt de raad samen met de VROM-raad en Raad V&W aan een Integrale lange termijnvisie randstad 2040. Met de Raad voor de Wadden werkt de raad samen aan adviezen over *biobased economy* en zoet-zout overgangen. Voor het advies *biobased economy* ook met de Algemene Energieraad. Waar het relevant is voor zijn adviezen betreft de raad andere raden of planbureaus bij de totstandkoming van zijn adviezen; zoals de SER bij het advies over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Voor 2008 zal ook samengewerkt worden met de Raad voor Cultuur aan het advies herziening Monumentenzorg, evenals met de VROM-raad op het gebied van landschap. Voor het advies over mens en dier en overdraagbare ziekten werkt de raad samen met de Raad voor Dierenaangelegenheden.

Internationale dimensie

De aandacht van de raad bij de advisering is niet alleen gericht op regionaal en nationaal beleid maar ook op internationaal beleid. De raad richt zich daarbij vooral op Europa. Europa bepaalt in belangrijke mate de regelgeving op de beleidsterreinen waarover de raad adviseert. Europa stuurt door het geven van subsidies en door het stellen van voorwaarden hierbij. Deze voorwaarden worden voor een deel internationaal bepaald, zoals door het wereldhandelsoverleg (WTO). Europa is bovendien zowel trendsetter als trendvolger wat betreft ontwikkelingen in het denken over bestuur en beleid. De raad volgt deze ontwikkelingen en gebruikt de daarbij opgedane inzichten in zijn advisering. De internationale dimensie is in principe in alle fasen van de adviesvoorbereiding geïntegreerd. Door middel van consultaties, rondetafelgesprekken, bijwonen expertmeetings en conferenties in Brussel of in andere lidstaten oriënteert de raad zich op adviesonderwerpen. De internationale dimensie komt expliciet terug in een aantal adviezen en heeft invloed op het benutten van bestaande internationale en nationale netwerken. Deze worden op ad hoc basis gebruikt bij de voorbereiding afhankelijk van het adviesonderwerp. Daarnaast maakt de raad deel uit van het Europees samenwerkingsverband van de Europese omgevingsraden European Environment and Sustainable Development Advisory Councils (EEAC-netwerk).

De raad en het EEAC-netwerk

De raad is lid van het EEAC-netwerk (European Environment and Sustainable Development Advisory Councils). Via dit netwerk beschikt de raad over rechtstreekse relaties met verschillende EU-instellingen en organisaties op internationaal vlak. Het werk vindt plaats in werkgroepen. De raad is actief in de werkgroepen landbouw, governance en duurzame ontwikkeling. De raad zal in 2008 en 2009 zitting nemen in het stichtingsbestuur als *supervisor and treasurer*.

3. Werkprogramma 2008

Het ministerie van LNV heeft een aantal grote adviesthema's aangereikt. Daarbij zijn thema's te onderscheiden die de beleidsagenda's van de verschillende departementen overschrijden en door de adviesraden in samenwerking worden opgepakt. Ook voor het LNV beleidsveld zijn verschillende adviesvragen geformuleerd, die nauw samenhangen met de LNV beleidsagenda voor 2008.

1. De uitwerking van een *biobased economy*; de transitie naar een groene economie

Biomassa en bio-energie maken een stormachtige ontwikkeling door. De discussie woedt in Nederland, Europa en internationaal. Over de kansen voor Nederland wordt verschillend gedacht. De Raad voor het Landelijk Gebied is in 2007 gestart met dit onderwerp met als invalshoek landbouwgewassen als 'groene grondstoffen; de kansen en bedreigingen voor de Nederlandse landbouw, het landelijk gebied en de regionale economie'. Vragen die aanbod komen in dit adviestraject zijn:

- Welke spanningen treden op in relatie tot voedselproductie en andere vormen van landgebruik waaronder verbredingsmogelijkheden voor boeren?
- Welke spanningen treden op in relatie tot de kwaliteitsimpuls die vanuit de overheid wordt gepleegd op het landschap?
- Zijn er überhaupt kansen in Nederland om op een zekere schaal biobrandstoffen te produceren?
- Welke organisatievormen kunnen hierbij worden onderscheiden?
- Wat is de rol van de overheid (i.c. LNV) in dit proces?
- Wat betekent deze ontwikkeling als mede ook mogelijke grootschalig aanvoer van biomassa voor het transport en de logistiek in Nederland?

Er zal een relatie gelegd worden met de overheidsvisie Bio-based Economy.
(Advies in samenwerking met Raad voor de Wadden en Algemene Energie Raad)

2. Voedselstrategieën, voedselkwaliteit en voedselzekerheid

Voedselkwaliteit met waarden. De Raad voor het Landelijk Gebied is begin 2007 gestart met het adviestraject over voedselkwaliteit. De raad richt zich op 'voedselkwaliteit met waarden', dat wil zeggen voedselkwaliteit met waarden zoals dierenwelzijn, milieu en landschap. Er is aandacht voor diversiteit en individualisering bij voedselkwaliteit. Daarnaast spelen onderwerpen als schaalgrootte, vertrouwen en identificatie en herkenbaarheid een rol. Er lijkt bijvoorbeeld een gevoel van machteloosheid te ontstaan ten aanzien van voedsel. De verbinding tussen mensen en hun voedsel neemt af, produceren van voedsel raakt onzichtbaar. Vertrouwen ten aanzien van voedsel is noodzakelijk, omdat de moderne mens afhankelijk is van de competentie van anderen, voor zijn eten. Zo moet voedselveiligheid gegarandeerd kunnen worden maar is er ruimte nodig voor diversiteit van voedselkwaliteit.

Vleesconsumptie. De raad is gevraagd om de gestage toename van de mondiale vleesconsumptie nader te verkennen en de betekenis hiervan voor Europa/Nederland in kaart te brengen voor met name voedselzekerheid, duurzaamheid, prijsvorming, dierenwelzijn, dierziekten, vleesvervangers.

Lokaal versus biologisch. In de discussie rondom het versterken van de relatie tussen stad en platteland speelt de betekenis van voedsel als mogelijke trigger om de verbondenheid van de stedelijke bevolking met het hen omringende platteland te versterken een steeds belangrijker rol, waarbij vooral de lokale/regionale identiteit voorop staat. Een andere discussie betreft echter het versterken van de biologische landbouw, onder meer op basis van de weging van ethische, gezondheids- of milieuaspecten. Hierin kan een zekere spanning optreden. De raad is gevraagd om het concept *food-prints* hierbij te betrekken.

3. Multiculturaliteit, leefstijlen en demografische ontwikkelingen en het platteland

De beleidsdiscussie over de multiculturele samenleving richt zich met name op het stedelijke milieu. Aan deze discussie zitten twee kanten. Enerzijds wordt – ook in het kabinetsbeleidsprogramma – de nadruk gelegd op meedoen in de samenleving (onder meer via arbeid), anderzijds is de toenemende multiculturaliteit van invloed op voedselpatronen, ruimtegebruik en recreatiebehoeften.

Uit trajecten als ‘Een band met het land’ en de ‘Wereldboom’ van onder meer Stichting wAarde blijkt dat het bekend maken met en het ontwikkelen van een verbondenheid met de Nederlandse leefomgeving, mensen van allochtone afkomst kan helpen zich thuis te voelen en actief mee te doen in ons land. De groene omgeving kan dus een rol spelen in het integratiedebat. Daarnaast is het verbinden van nieuwe generaties burgers van allochtone afkomst met het Nederlandse platteland van belang voor draagvlak voor het Nederlandse natuur- en landschapsbeleid.

Maar ook in termen van het bieden van arbeids- en stageplaatsen in de groene sector zou het platteland een rol kunnen spelen. De Raad voor het Landelijk Gebied is gevraagd een structurele analyse te plegen naar de mogelijke betekenis van het platteland in relatie tot multiculturaliteit. Daarnaast is de raad gevraagd de demografische ontwikkelingen als vergrijzing, ontgroening, krimp en nieuwe leefstijlen te verkennen op de relatie mens en natuur; mens en voedsel; stad en land. Ook de invloed van de verdere digitalisering van de samenleving en de mogelijkheden het platteland via nieuwe media te leren kennen en te beleven, worden in beschouwing genomen.

4. De betekenis van de klimaatsverandering op natuur en landbouw

Voor LNV zijn de onderwerpen water voor natuur en landbouw; het klimaatbestendig maken van de natuur binnen en buiten de EHS en wonen en werken op het water (o.a. IJsselmeer, glastuinbouw) belangrijke issues in relatie tot de klimaatsverandering. De Raad voor het Landelijk Gebied is gevraagd de betekenis van de klimaatsverandering op natuur en landbouw nader uit te werken en aanbevelingen te doen voor aanpassing van het beleid.

(Advies in samenwerking met Raad voor V&W en Vrom-raad)

5. Benutten van private betrokkenheid en private financiering bij natuur en landschap

De waarde van de aarde. Een groeiende groep mensen voelt zich op een of andere manier verbonden met natuur en landschap. Deze verbondenheid wordt veelal beschreven in termen van spiritualiteit. Zie onder meer de recente publicatie ‘Binnenruimte-Buitenruimte’ van Gaston Remmers; het IVN initiatief rondom ‘Het nieuwe natuurbeleving’ en de vele coachings trajecten die in relatie tot natuurbeleving worden aangeboden. Naast spirituele waarden kan ook gesproken worden van een nieuwe manier van ‘vermarkten’ van natuur en landschap.

Op overheidsniveau is echter nog nauwelijks aandacht voor deze ‘zachte’ waarden als mogelijke basis voor economische ontwikkeling en eventueel voor beleid. De raad is gevraagd dit fenomeen nader te verkennen mede in relatie tot overheidsinspanningen gericht op het vergroten van de betrokkenheid van burgers bij natuur en landschap.

Nieuwe financieringsarrangementen. Ook tekent zich de laatste tijd een ander interessante ontwikkeling af: burgers en bedrijven tonen hun betrokkenheid bij hun leefomgeving door zich financieel te verbinden in lokale gemeenschaps- of gebiedsfondsen, of via andere creatieve financiële constructies zoals een streekrekening. Soms zijn overheden hierin partij, maar vaak ook niet. De Raad voor het Landelijk Gebied is gevraagd de potenties van een dergelijke ontwikkeling te onderzoeken en aanbevelingen te doen voor een eventuele overheidsrol in deze.

6. Een afwegingskader voor duurzame plattelandsontwikkeling in relatie tot actualisatie van de Agenda Vitaal Platteland

In 2007 wordt gestart met een actualisering van de in 2004 uitgebrachte beleidsnota Agenda Vitaal Platteland. Duurzame ontwikkeling (*people planet, profit*) is daarbij de belangrijke onderlegger. Mede naar aanleiding van de onlangs verschenen analyse van het Nederlandse Duurzaamheidsbeleid; de onder verantwoordelijkheid van de RMNO uitgevoerde *peer-review* en andere bouwstenen zoals de binnenkort te verschijnen OESO Rural Review is de Raad voor het Landelijk Gebied gevraagd een afwegingskader te ontwikkelen voor duurzame plattelandsontwikkeling.

(Advies in samenwerking met de RMNO)

7. Kansen voor een innovatieve en creatieve plattelandseconomie

Creative Rural Economy. Onder meer onder invloed van het werk van Friedman en Florida met betrekking tot de creatieve stad en de 'creatieve klasse' is, een levendig beleidsdebat ontstaan over de toepasbaarheid van deze begrippen op het economisch ontwikkelingspotentieel van steden. Volgens Florida wordt de menselijke creativiteit de motor van economische groei in de 21ste eeuw. Een aantal Nederlandse steden ontwikkelt momenteel actief beleid op het aantrekken van een economische sector die het geld verdient met creativiteit, inventiviteit en innovaties. In Groot Britannië breidt deze discussie zich uit naar het landelijke gebied en er lijkt zich daar ook een creatieve rurale economie te gaan ontwikkelen.

De Raad voor het Landelijk Gebied is gevraagd, eventueel op basis van empirische gegevens, een analyse te maken van de kansen en valkuilen van de ontwikkeling van een creatieve rurale economie.

Naast de mogelijkheden voor creatief ondernemerschap op het platteland liggen er ook potenties voor de ontwikkeling van een zorgeconomie op het platteland. Er is sprake van een vergrijzing van Nederland. Dit brengt bepaalde maatschappelijke en economische kosten met zich mee, maar er zijn ook baten in de vorm van een groeiende groep, koopkrachtige, gezonde ouderen met specifieke woon-, en recreatiebehoeften, en consumptiepatronen. Dit heeft sociaal-economische en ruimtelijke gevolgen voor het platteland. Een aantal provincies speelt hier pro-actief op in. De raad is ook gevraagd de betekenis van de zorgeconomie voor een vitaal platteland nader te onderzoeken.

8. Kennisnetwerken

Nederland als kenniseconomie, en de implementatie van de Lissabon-agenda zijn kabinetsbreed van belang. De rol van kennis in relatie tot beleid en bestuur, alsmede in relatie tot een gewenste innovatieve economie, lijkt te groeien. Er blijkt steeds meer behoefte aan regionale kennisnetwerken. Elk beleidsveld lijkt zijn eigen kenniscentra te hebben met weinig onderlinge samenhang. Een gezamenlijke aanpak door de verschillende adviesraden zou meerwaarde kunnen bieden. Voor het ministerie van LNV speelt de vraag rondom de eventuele meerwaarde van regionale kennisnetwerken voor de ontwikkeling naar een vitaal platteland.
(Advies wellicht samen met AWT)

4. Stand van zaken werkprogramma 2007

Adviezen in voorbereiding

De volgende adviesonderwerpen zijn nog in voorbereiding en worden afgerond in 2007:

- [Ondernemend in het groen](#), advies over de rol van het privaat initiatief bij groen ontwikkeling in landelijk en stedelijk gebied. Dit advies wordt uitgebracht begin 2008.
- [Onteigening als instrument voor natuurrealisatie](#), advies op eigen initiatief van de raad over de mogelijkheid en wenselijkheid van onteigening ten behoeve van natuur. Dit advies komt uit in januari 2008.
- [Jeugd en groen](#), advies over jeugd en hun betrokkenheid bij natuur, voedsel en landschap. Advies komt uit begin 2008.
- [Zoet-zout overgangen](#), advies over verbeteren van waterkwaliteit en biodiversiteit in afweging met landbouwbelangen. Advies komt uit in januari 2008.
- [Mens en dier en overdraagbare dierziekten](#) Met het meer toegankelijk zijn van het platteland wordt bekeken waar risico's zitten voor mens en dier. Dit betreft een advies van de Raad voor dierenaangelegenheden. De raad participeert in de werkgroep die het advies samenstelt. Adviestraject is onlangs gestart en komt uit in 2008.
- [Integrale lange termijnvisie Randstad 2040](#) (i.s.m. Vrom-raad en Raad V&W) Advies gevraagd aan de drie raden door de minister van VROM. Advies komt uit begin 2008.
- [Megastallen](#) De vaste kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vraagt de Raad voor het Landelijk Gebied, het Milieu- en Natuurplanbureau, de Raad voor de Dierenaangelegenheden en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu advies over een aantal aspecten van megastallen. De Kamer ontvangt eind 2007 een kabinetsvisie over diverse aspecten van de megastallen. Met het oog op de voorbereiding van de behandeling van deze kabinetsvisie bestaat bij de commissie de behoefte aan onafhankelijke advisering over de aspecten dierenwelzijn, diergezondheid, volksgezondheid en ruimtelijke ordening bij megastallen.
- [Herziening monumentenzorg](#) (Raad voor Cultuur) Dit advies is gevraagd door de minister van OCW. Hij zou het op prijsstellen indien de Raad voor Cultuur de opvattingen van de RLG en de VROMraad in zijn advies betreft.

Afgeronde adviezen

In september 2006 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in samenwerking met de raad het werkprogramma 2006-2007 vastgesteld. Acht adviesonderwerpen heeft de raad inmiddels afgerond:

- [Nederland en het Europees beleid voor landbouw en het landelijk gebied \(1\): Bedrijfstoelagen](#), advies over het systeem van bedrijfstoelagen (maart 2007)
- [Extra inzet voor de Zuidvleugel](#), advies over het programma Zuidvleugel (maart 2007)
- [Van uitzonderlijke en universele betekenis](#), advies over de Nederlandse inzet voor het Werelderfgoed (mei 2007)
- [Duurzame ontwikkeling van het potentieel van de zee](#), advies over het geïntegreerd maritiem beleid in Europa en Nederland (mei 2007)
- [Achter open deuren](#), advies over de rol van de provincie bij gebiedsontwikkeling (juli 2007)
- [Samen of apart](#), advies over de ontwikkeling van een agrarische Hoofdstructuur (AHS) naast de ontwikkeling van de ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de consequenties voor bedrijven en de omgeving, (september 2007)
- [Gezondheid en natuur verbinden](#), advies over de inzet van natuur voor gezondheid, vergezeld door kennisagenda, website met praktijkvoorbeelden en een handreiking voor lokale bestuurders, i.s.m. RMNO en RGO (oktober 2007)
- [Nederland en het Europees beleid voor landbouw en het landelijk gebied \(2\) Publieke belangen centraal](#), advies over de lange termijn van het GLB. (november 2007)

5. Nazorg adviestrajecten in 2008

Naast het werkprogramma 2008 vragen de adviezen en thema's uit voorgaande jaar(en) nazorg. Hieronder volgt een korte opsomming van activiteiten per advies die in 2008 tijd en inzet vragen van raad en bureau van de raad.

Achter open deuren

De raad heeft bij zijn presentatie en via een brief aan gedeputeerden de provincies nadrukkelijk uitgenodigd om met de raad in gesprek te gaan over het advies. Eind 2007 voert de raad gesprekken met provincie Gelderland, het Gelders landschap, provincie Noord Holland, Zuid Holland Utrecht Noord Brabant en Limburg. Nirov heeft de raad uitgenodigd voor een presentatie van het advies. Ook het ambtelijk overleg van provincieambtenaren heeft gereageerd op de uitnodiging van de raad om het advies toe te komen lichten. Een gesprek met het IPO over vervolg op het advies volgt nog.

Streven is dat de raad bekend wordt bij provincies als raadgevend orgaan; gebiedsgericht werken in het hoofd van de provinciebesturen zit en ook de kansen en bedreigingen van ILG. Meten hiervan is moeilijk, wel wordt natuurlijk gekeken naar aandacht in de media, aantal extra aanvragen en downloads DVD.

Nazorg zit ook in het feit of de raad ook voor andere adviezen over het landelijk gebied wordt benaderd door de provincies. Aandacht van de raad richting provinciale bestuurders is noodzakelijk.

Natuur en gezondheid

De producten van het project 'Natuur en gezondheid' zijn in oktober 2007 uitgebracht. De RLG heeft in de vergadering van 24 mei besloten in enigerlei vorm met dit thema door te gaan. Voor de RLG ligt een vervolg op het door de RLG opgestelde beleidsadvies voor de hand, en niet een vervolg op de kennisproducten die door RMNO en RGO zijn opgesteld. Er liggen twee opties voor een vervolg/nazorgtraject die beide tot doel hebben: versterken van de implementatie van het advies. De opties zijn informeel besproken met LNV. Binnen LNV wordt ook een vervolg van het project, in een nog te bepalen vorm, wenselijk geacht.

Opties

1. Implementatie van de vraag-aanbod analyse

Om de gezondheidsvraag en het natuuraanbod met elkaar te verbinden, heeft de raad een voorzet gegeven voor een regionale/lokale vraag-aanbod analyse. Een verdere uitwerking hiervan is zinvol om partijen te stimuleren dergelijke analyses met elkaar uit te voren en om eventuele drempels te signaleren. Ongetwijfeld zijn in de praktijk situaties aanwezig waarin dergelijke analyses zijn uitgevoerd of uitgetoet. De daarbij opgedane praktijkervaring kan de raad analyseren op drempels die de rijksoverheid of andere partijen kunnen wegnemen.

De centrale vraag is in hoeverre partijen uit de gezondheids-, natuur en r.o.-sector bereid én in staat zijn elkaar te vinden in een vraag-aanbod-analyse. Thema's zijn onder meer: zijn partijen überhaupt aanwezig, zijn ze kwantitatief en kwalitatief voldoende uitgerust voor dit werk, zijn de verantwoordelijkheden helder te verdelen, zijn de cultuur/taalverschillen te overbruggen en waar loopt een dergelijke analyse in de praktijk tegenaan. Een vervolgvraag zou het onderwerp op lokaal/regionaal niveau op de agenda houden.

2. Implementatie van een rol- en verantwoordelijkheidsverdeling

Om tot structureel beleid te komen, ook in samenwerking met maatschappelijke partners, heeft de raad geadviseerd op nationaal niveau relevante actoren bij elkaar te brengen en op basis van de verschillende belangen tot een rol- en verantwoordelijkheidsverdeling te komen. Het actief peilen van de bereidheid van actoren en te verwachten inzet kan inzicht geven in de haalbaarheid van dit advies. Bestaande incidentele samenwerkingsverbanden kunnen relevante ervaringen opleveren die te gebruiken zijn bij een inventariserende rondgang bij relevante actoren.

De centrale vraag is welk publiek belang geborgd dient te worden en welke actoren welke verantwoordelijkheid willen nemen. Een vervolgvraag zou het onderwerp op nationaal niveau op de agenda houden.

Binnen de raadswerkzaamheden is afstemming nodig op eventueel vervolgacties voor 'Achter open deuren' en het advies over jeugd en natuur. Verkregen inzichten uit 'Recht op groen' en 'Van zorgen naar borgen' kunnen benut worden.

Vervolgacties worden afgestemd met eventuele initiatieven naar aanleiding van het advies vanuit de RGO, RMNO en andere (waaronder maatschappelijke) actoren.

Jeugd en groen

Dit advies komt uit in het begin van 2008 in de vorm van een brief of boekje eventueel gekoppeld aan een manifest. Gedacht wordt dit advies op te laten volgen door een conferentie en het thema vast te houden door aansluiting te zoeken bij of organiseren van acties waar jeugd zelf bij betrokken is. Bij dit thema zijn verschillende ministeries betrokken. De raad denkt na over een vorm hoe bij de verschillende departementen de problematiek op de agenda blijft. Met dit doel legt de raad ook contacten met de grote steden. Nazorg wel gewenst maar nog niet bekend.

Recht op groen

Recht op groen is een thema dat de raad blijvend aandacht geeft. In 2005 heeft de raad op eigen initiatief het advies 'Recht op groen' uitgebracht. Dit advies is opgevolgd door de dvd 'Heb lef kies voor groen' (feb 2006), het briefadvies (juni 2006) over gevoerde gesprekken naar aanleiding van het advies, de tentoonstelling in Kasteel Groeneveld (juli 2007). In 2008 bij de afronding van de tentoonstelling zal opnieuw aandacht aan dit onderwerp besteed worden. Realisatie van een speelbos (i.s.m. SBB) in opvolging van de tentoonstelling is een optie waar aan gewerkt wordt. Dit thema sluit ook aan bij jeugd en natuur.

Nederland en het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Het advies over Nederland en het Europees landbouwbeleid komt uit in drie delen: 1. bedrijfstoelagen (afgerond); 2. toekomstvisie (publicatie in november); 3. *Health check*. Het is nog onzeker of dit deel uitgebracht wordt. Als de raad besluit dit advies uit te brengen zal dit in het voorjaar zijn van 2008.

De toekomstvisie is op 15 november 2007 gepresenteerd aan de minister van LNV. Op het moment dat het Kabinet (waarschijnlijk in 2008) naar buiten treedt met het Nederlands standpunt, zal de raad opnieuw aandacht vragen voor het GLB advies.

De raad is actief lid van de EEAC en is tot januari 2008 voorzitter van de Werkgroep Landbouw. Deze werkgroep heeft in november 2007 een gids gerealiseerd in de vorm van een website getiteld 'CAP in 27 Member States' die actuele gegevens over de implementatie van het GLB per lidstaat weergeeft. De raad was trekker van het project. Deze website is bedoeld voor ambtenaren, politici op EU en lidstaten niveau en heeft als doel snel overzicht en inzicht te bieden in positionering van de lidstaten en hun belangen. De website dient als input voor het advies over de toekomstvisie GLB en discussies en besluitvorming rondom de aanpassingen van het GLB. Gewerkt wordt aan een presentatie in Brussel in de landbouwraad door de Werkgroep Landbouw van de EEAC, gekoppeld met een bezoek van de raad aan Brussel.

Ondernemend in het groen

Mogelijk vervolg in 2008 via adviesaanvraag: Benutten van private betrokkenheid en private financiering bij natuur en landschap.

Onteigening

Het advies onteigening is een ongevraagd advies dat de raad in januari 2008 publiceert. Het advies wordt uitgebracht in een brief aan de minister van LNV. Het Natuur Milieu Planbureau evalueert momenteel het effect van particulier natuurbeheer. In zijn beleidsreactie kan LNV het advies van de RLG meenemen. Nazorg is nog onbekend.

Zoet-zout overgangen

Dit advies is gevraagd door de minister van LNV. In de adviesaanvraag wordt gevraagd samen te werken met de Raad voor de Wadden. De eerste bijeenkomst heeft plaatsgevonden op 11 september jl. Publicatie wordt verwacht in januari 2008, nazorg nog niet bekend.

Mens en dier en overdraagbare ziekten

Dit betreft een advies dat de Raad voor Dierenaangelegenheden. (RDA) opstelt op verzoek van LTO Nederland. Het advies is gericht op de situatie van boeren en boerenbedrijven. De RLG is door RDA gevraagd deel te nemen aan zijn werkgroep die het advies samenstelt. Nazorg is nog niet bekend.

6. Samenstelling raad en bureau van de raad

Samenstelling raad

De Raad voor het Landelijk Gebied bestaat uit 10 leden en een voorzitter. Zij zijn - conform de richtlijnen van de wet - onafhankelijk en benoemd op basis van hun deskundigheid op het werkkterrein waarvoor de raad is ingesteld, alsmede hun maatschappelijke kennis en ervaring.

prof. mr. P.C.E. (Peter) van Wijmen, voorzitter
drs. B.J.M. (Ben) van Essen
ir. J.T.G.M. (Koos) Koolen
J. (Jannie) Lamberts
prof. dr. M.J.A. (Marjan) Margadant-van Arcken
T. (Tracy) Metz
dr. M.C. (Marijke) van Schendelen
dr. ir. H.J. (Huib) Silvis
F. (Frans) Tielrooij
prof. dr. M.J.W. (Mark) van Twist
drs. C.J.G.M. (Kees Jan) de Vet

Samenstelling bureau van de raad

Algemeen secretaris en hoofd van het bureau

ir. H. (Herma) de Wilde

Projectleiders

drs. E.A. (Agneta) Andersson
ir. G. van der Bijl
dr. R. (Renze) Brouwer
ir. A. (Anne) Bruinsma
dr. B.H. (Bas) van Leeuwen
drs. P. (Paul) Levelink
ir. C.A. (Karin) Olsthoorn

Communicatie

M. (Miep) Eisner
ir. J.B. (Jelle) Maas

Bedrijfsvoering

J.N. (Jenny) Dam
J.P. (Judith) de Jesus
J.I. (Jeannette) Seleky